

DR. PROF. EM. KOVÁCS ÁRPÁD
egyetemi tanár

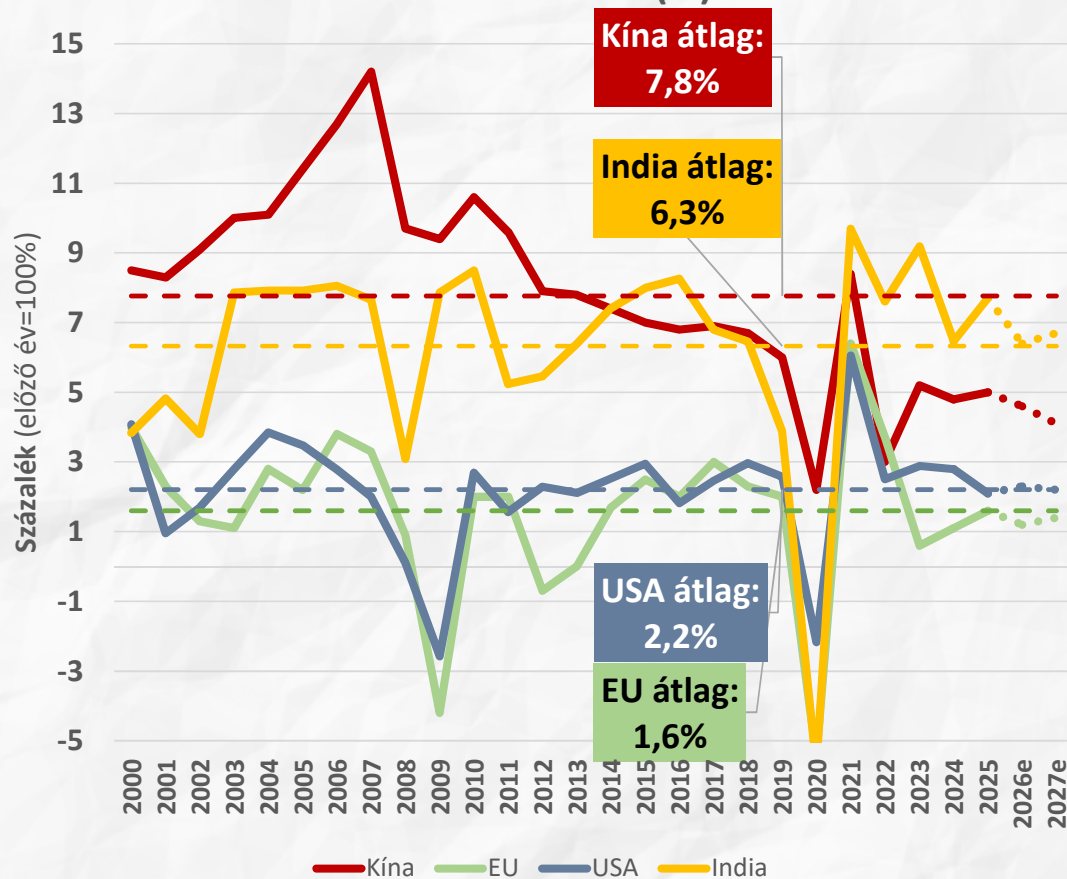
MERRE TART A VILÁG:
2026 őszén a belátható évekről - gazdaság, energia, robotizáció

Világgazdasági kilátások a belátható években, a 2026 – 2027 évi trend

Az USA, Kína, India és az EU országainak gazdasági növekedése 2000 - 2027

Kína és India fejlődése kiugró

GDP növekedés (%)

GDP folyó áron (\$)

A GDP tények és előrejelzések változásai 2025 - 2027

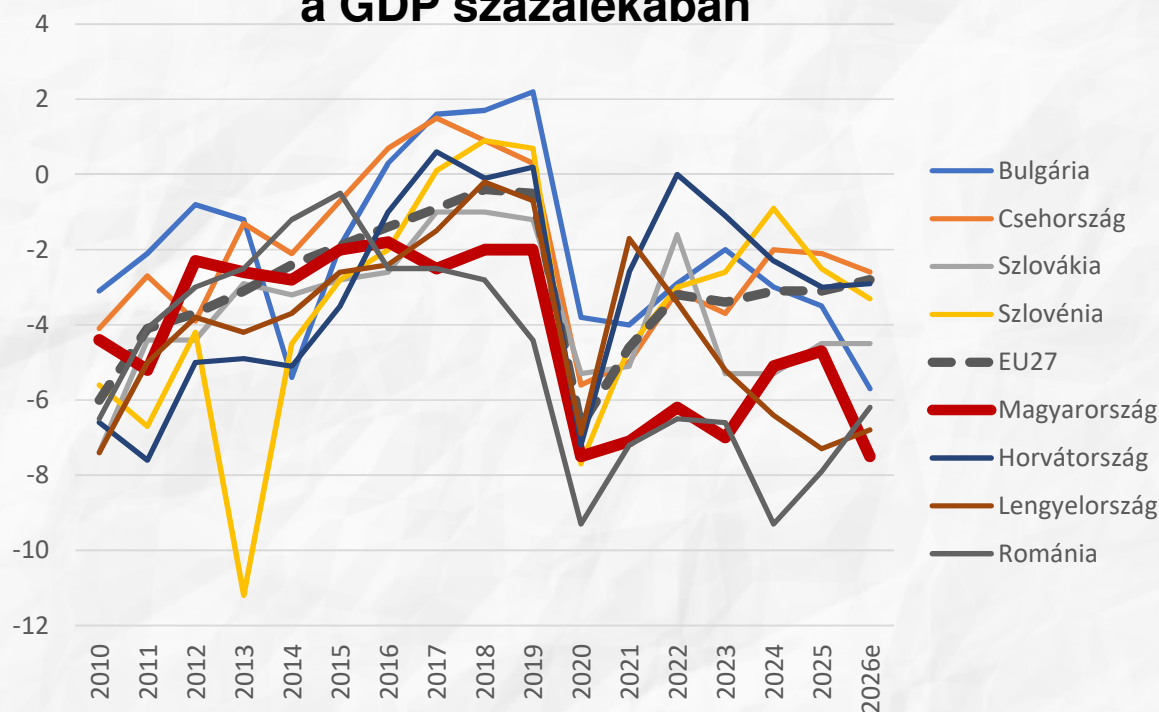
	Régió	2025. évi tény	2025. őszi előrejelzés		2026. tavaszi-előrejelzés		2026. nyárvégi előrejelzés	
			2026	2027	2026	2027	2026	2027
Kibocsátás (GDP év/év %)	Világ	3,4	3,1	3,3	3,1	3,2	2,8	3,1
	Fejlett gazdaságok	1,9	1,6	1,8	1,8	1,7	1,6	1,8
	USA	2,1	1,9	2,4	2,3	2,2	1,8	2,2
	Eurózóna	1,4	1,2	1,3	1,1	1,2	0,8	1,2
	Németország	0,2	0,7	1,1	0,8	1,2	0,7	1,0
	Olaszország	0,5	0,6	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5
	Lengyelország	3,6	3,5	3,1	3,4	2,8	3,5	2,8
	BRICS átlag	4,1	3,9	3,0	3,7	3,5	3,1	4,2
	Kína	5,0	4,6	4,5	4,6	4,1	4,6	4,1
	India	7,6	6,6	6,4	6,4	6,7	6,4	6,7
	Oroszország	1,0	0,8	0,8	1,1	1,1	1,1	1,1
	Magyarország	0,4	2,1	2,4	1,7	2,0	1,4	2,1
	Ausztria	0,6	0,6	0,8	0,7	1,0	0,6	1,0
	Szlovákia	0,8	1,0	1,4	0,8	1,5	0,8	1,5
	Ukrajna	1,8	1,5	4,7	2,0	2,5	1,5	3,5
	Románia	0,7	1,1	2,2	0,1	2,3	0,1	2,3
	Szerbia	2,0	3,3	4,2	3,5	3,8	2,6	2,5
	Horvátország	3,4	2,9	2,8	2,7	2,5	2,5	2,5
	Szlovénia	1,1	2,4	2,7	1,9	2,3	1,8	2,3

Forrás: IMF WEO, az OECD és az EU Bizottság a 2026 augusztusban kiadott előrejelzések mediánja alapján, a 2026-os európai aszálykárók lehetséges hatásait, a szerző által gyűjtött újabb adatait figyelembe véve szerepelnek, tájékoztató jellegűek.

Az Európai Unió és a csatlakozott volt szocialista országok államháztartási hiánya és államadóssága

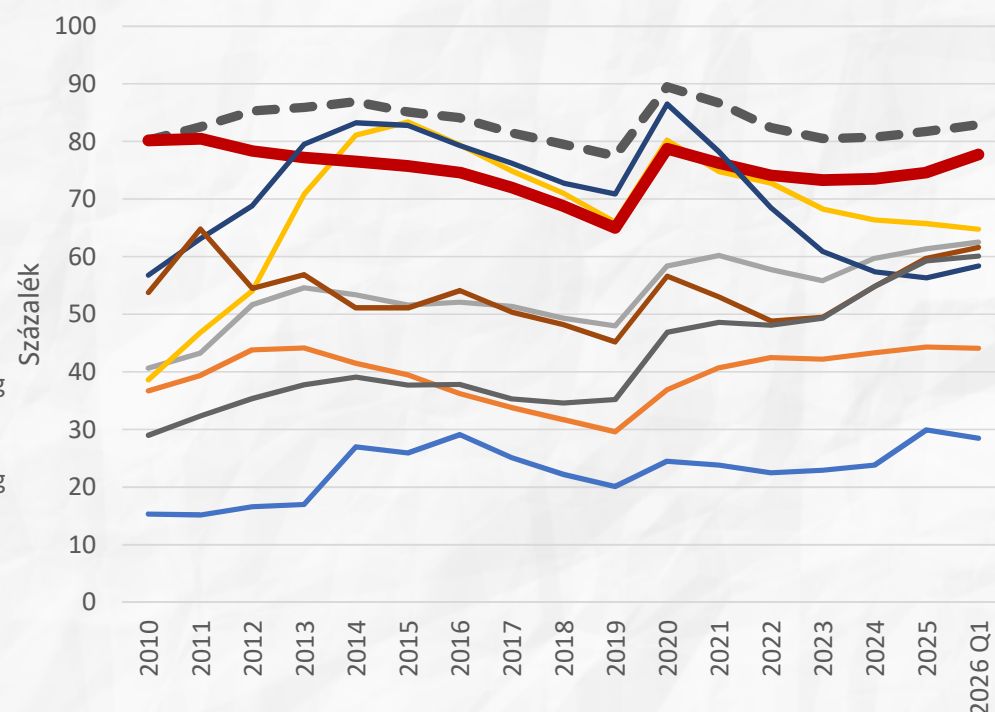
Magas kamatkiadásunk kedvezőtlenül hat mind az államháztartási hiányra, mind az államadósságra. Emellett versenyképességi kérdés, a külső szereplők extra kockázatként veszik figyelembe. A Bruegel számításai szerint olyan modelleredmények születtek, melyek szerint Magyarországnak a magas kamatkiadások miatt tartós fiskális teherrel kell szembenéznie a következő években is

Az államháztartási hiány 2010-2026 a GDP százalékában

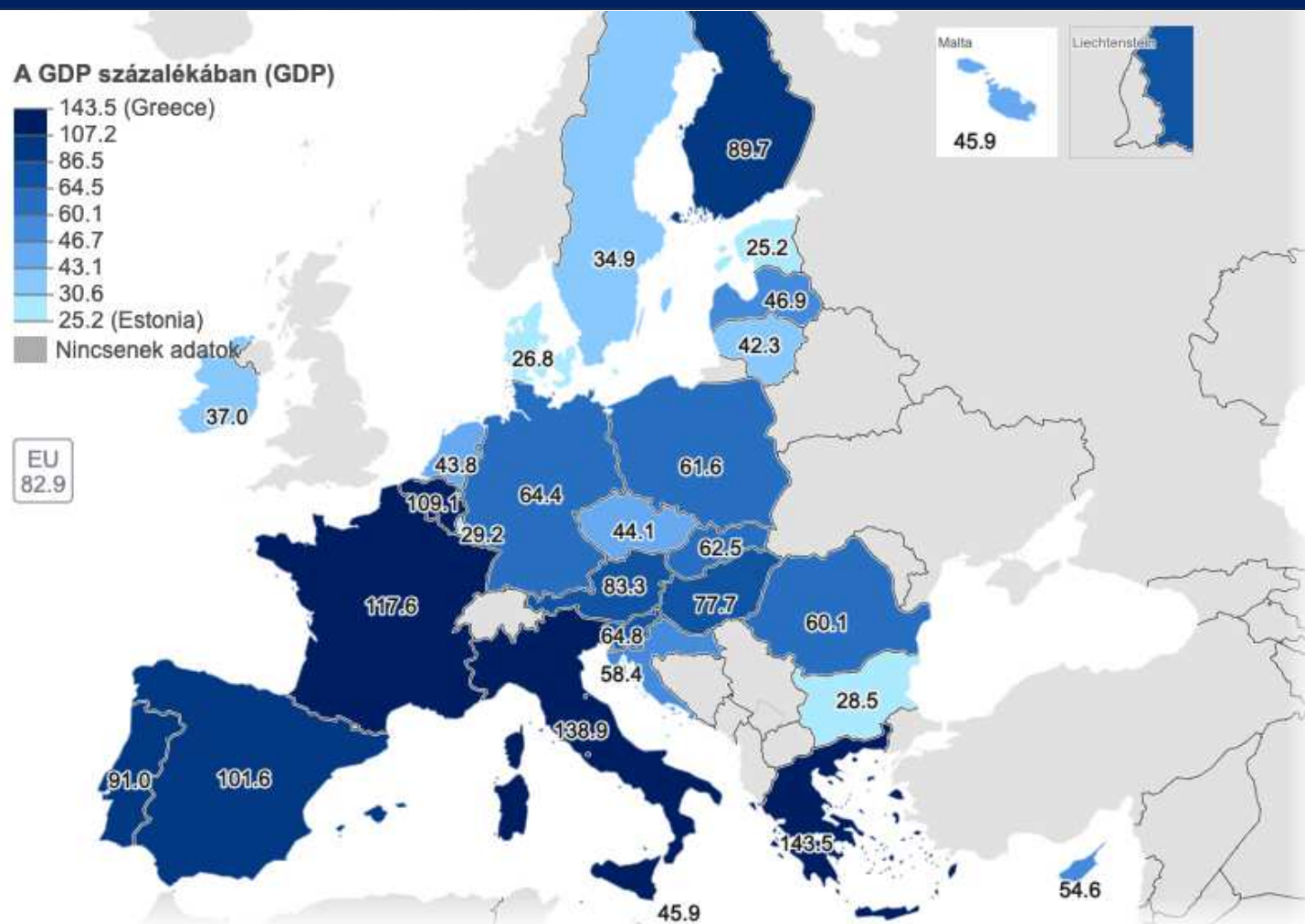
Forrás: Eurostat, Balogh Attila által frissítve

Államadósság 2010-2026, a GDP százalékában

GDP-arányos előrejelzett államadósság az EU-ban, 2026-ban

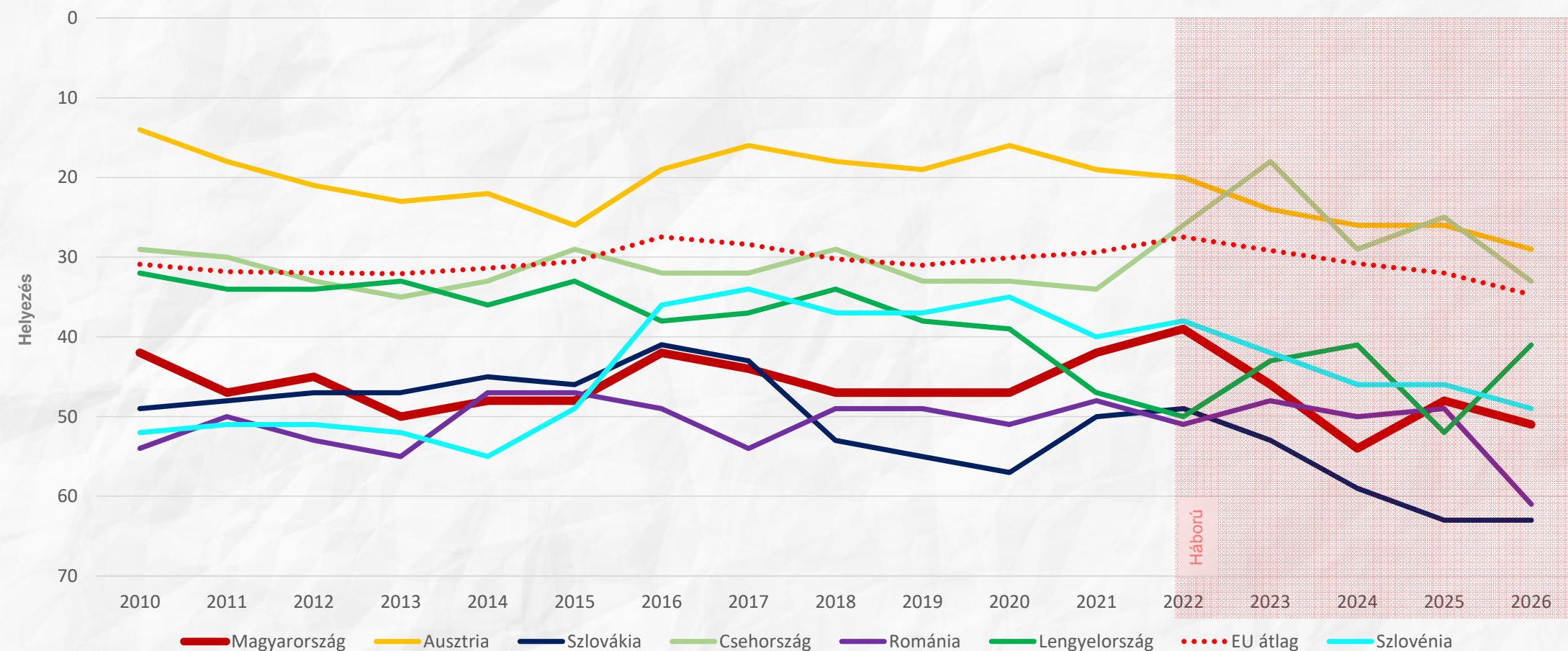
- 9 országban csökkent, 17-ben nőtt a GDP-arányos államadósság 2026 első negyedévében, míg 1 országban stagnált.
- A magas hiány miatt 2025-ben egy, 2026-ban kettő országgal szemben indult túlzottdeficit-eljárás, eggyel szemben pedig folytatódott.

IMD versenyképességi helyezés alakulása 2010-2026

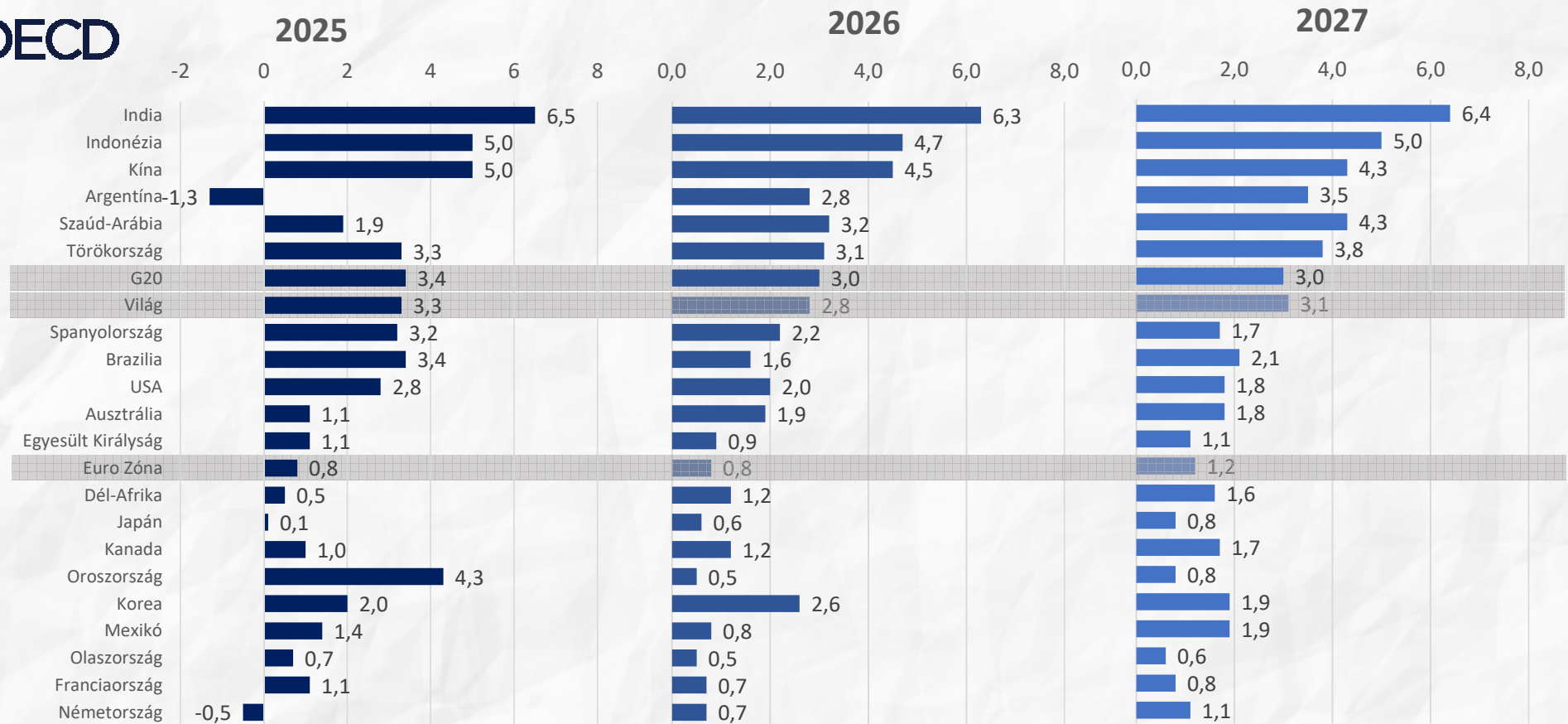
Visegrádi-országok, valamint Ausztria, Románia, Szlovénia és EU átlag

Versenyképességi rangsorban a környező országokhoz képest sem állunk jól

Az OECD szerint a globális növekedés továbbra is szerény marad

Az OECD reál GDP növekedés előrejelzése 2025 - 2027 (év/év %)

Gazdasági növekedés

Hazánkra a nemzetközi intézmények, hitelminősítők mérsékeltén élénkülő növekedést jeleznek előre: 2027-től 2 – 2,8 % körüli gazdasági növekedés várható 2030-ig

A növekedés forrásai:

- Élénkülő fogyasztás
- Európai támogatások fokozatos beérkezése
- Külső bizalom

A kormányzati oldalról a növekedést támogatja:

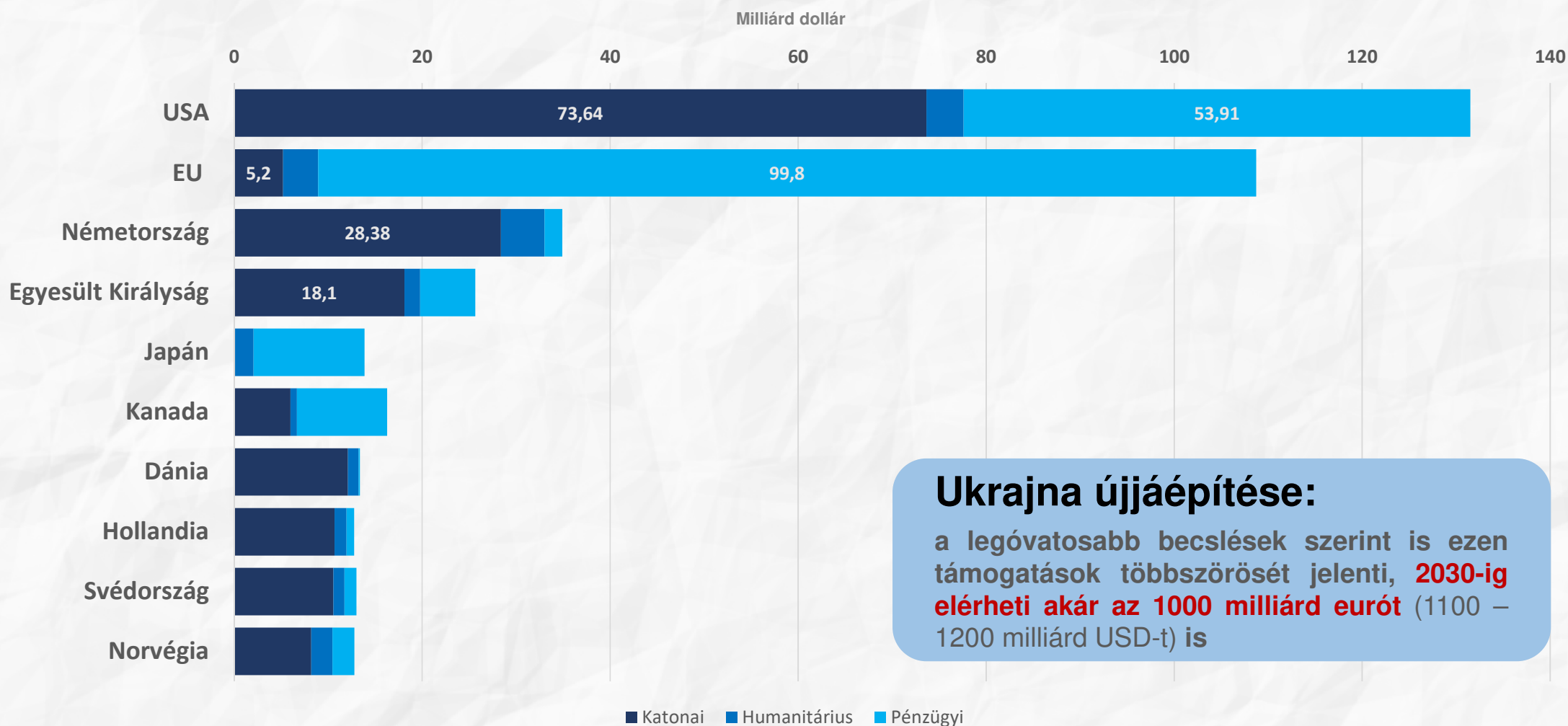
- Fiskális egyensúly javulása
- Célzottabb gazdasági programok, a támogatási politika átalakulása
- A pazarló államháztartási kiadások csökkenése, a vagyonvisszaszerzés egyszeri forrásai
- A korrupció visszaszorítása

A növekedést fékezheti:

- A világ- és európai alacsony növekedés, világgazdasági kereskedelmi feszültségek, háborús konfliktusok, az energia- és nyersanyag árak
- Visszaeső külső kereslet
- Csökkenő beruházások
- A belső bizalom fokozatos erodációja
- Kormányzati irányítási gyakorlat hiátusai

Ukrajnának nyújtott támogatások

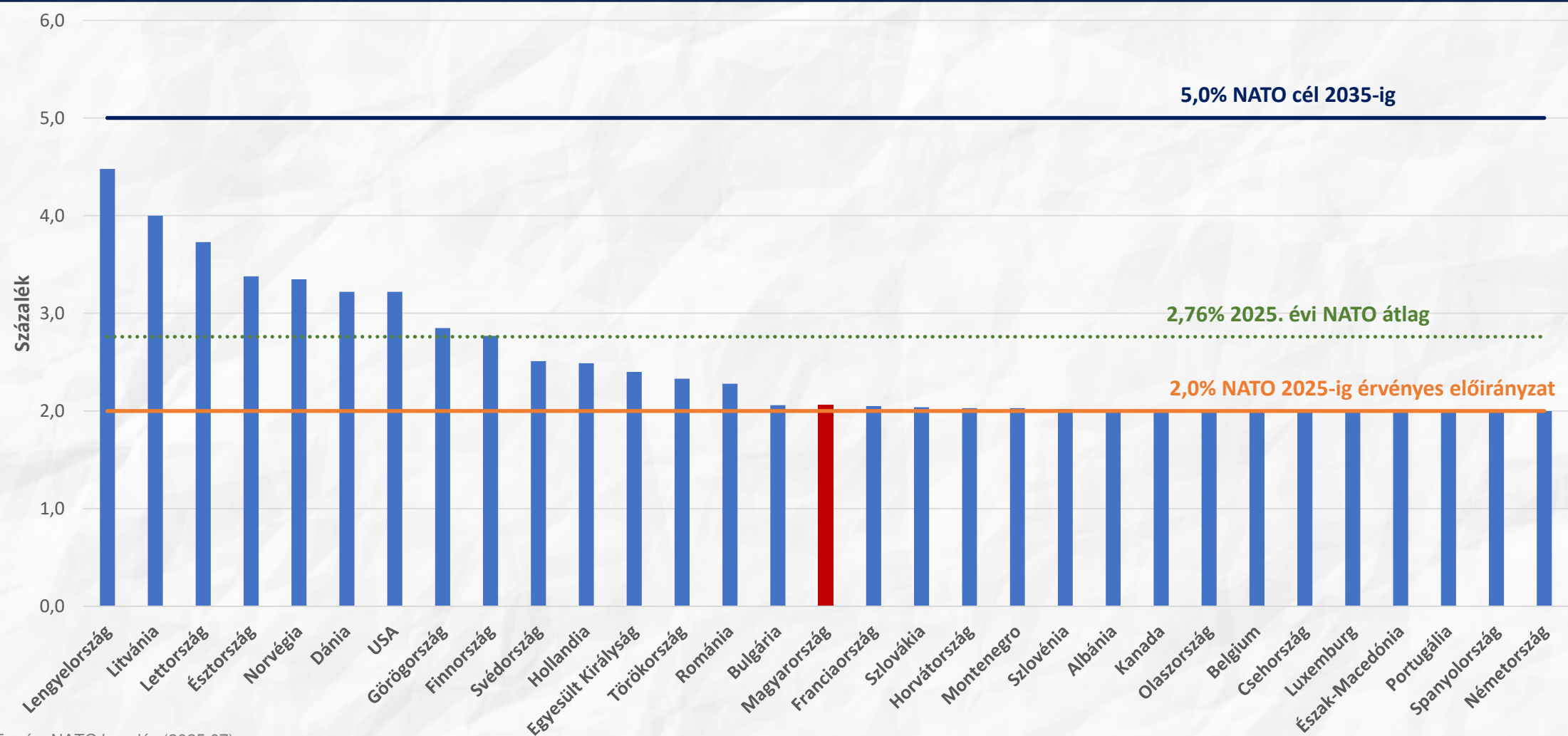
2022. január és 2026. szeptembere között

Ukrajna újjáépítése:

a legóvatosabb becslések szerint is ezen támogatások többszörösét jelenti, **2030-ig elérheti akár az 1000 milliárd eurót** (1100 – 1200 milliárd USD-t) is

A NATO-tagállamok védelmi kiadásai az éves GDP arányában 2026-ban (becslés)

Forrás: NATO becslés (2025.07)

Energia és klíma a világpolitikai játszmákban

A Közel-Kelet fojtópontjain átmenő hajóforgalom, olaj- és olajszármazékok, gáz 2025 és 2026 szeptemberében

	Hormuzi-szoros		Báb el-Mandeb szoros	
	2025	2026	2025	2026
Áthaladó forgalom (millió tonna/hét)	16,1	1,5	8,3	9,0
Olaj és olajszármazékok (millió tonna/hét)	10,8	1,0	4,4	4,8
LNG (millió tonna/hét)	1,6	0,1	0*	0
Forgalom eloszlása (%)				
Ázsia	90%		60%	
EU	4%		25%	
Egyéb	6%		15%	

Amennyiben a hajóforgalom Ázsia és Európa felé további hónapokban is szünetelni fog, az olaj- és gázárak újra drasztikusan emelkedni fognak. Egy 2027-re elhúzódó Hormuz-zárás hatásai, még a Bád el-Mandeb kijárat kérdésének katonai/politikai megoldása (?) esetén is, könnyen globális stagflációs periódushoz vezethetnek el, amit már nem „közel-keleti energiaválságként”, hanem a globális gazdasági rezsimváltás újabb fordulataként élne át a világ.

A jegybankok nehéz helyzetbe kerülnének. Ha az infláció miatt kamatot emelnek, tovább fékezik a gazdaságot; ha viszont nem emelnek, az energiaár-sokk beépülhet az inflációs várakozásokba.

Forrás: IEA, Tankermap

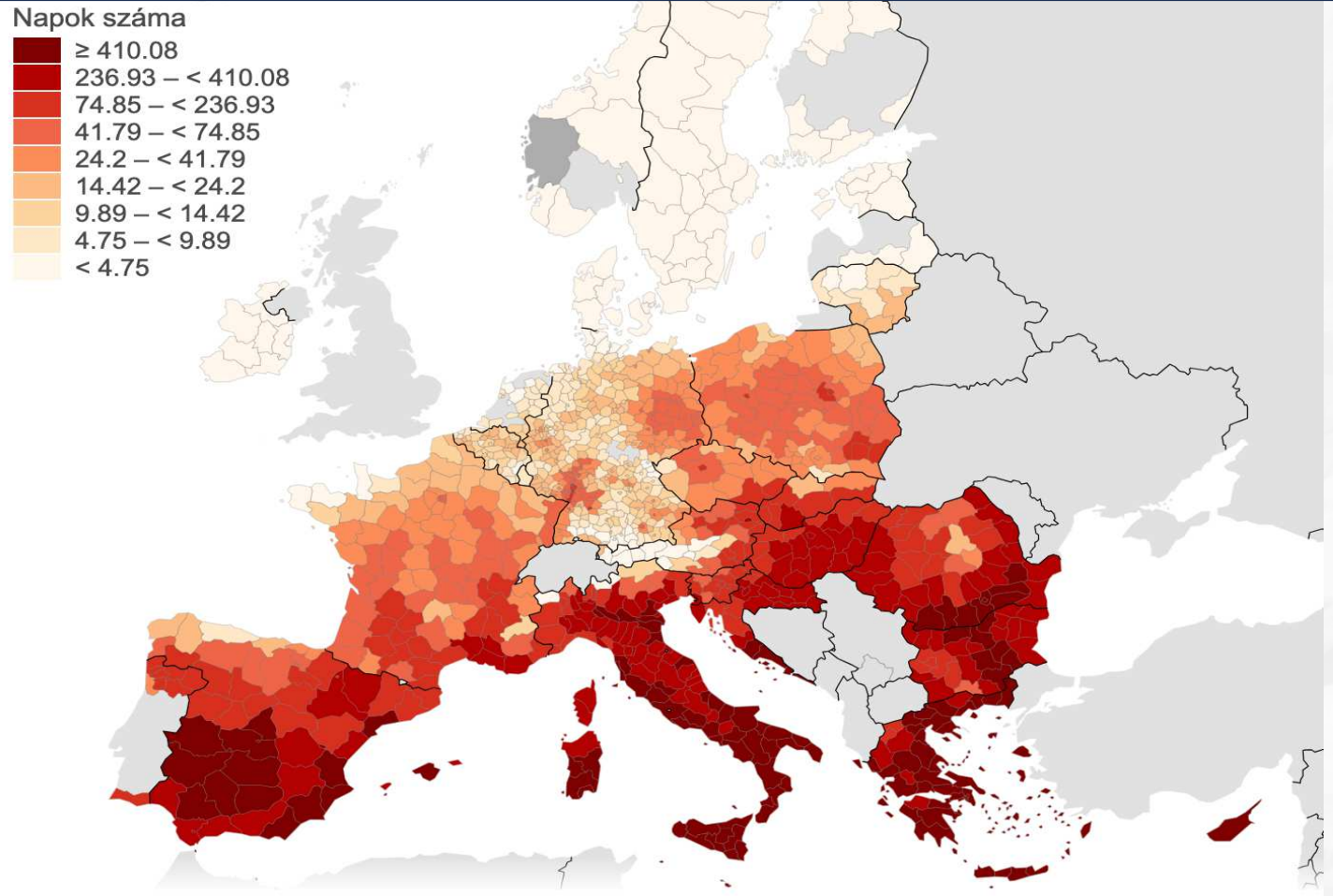
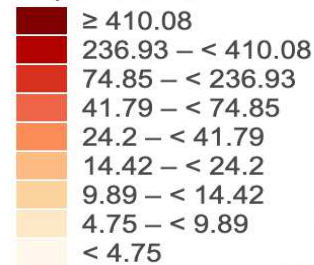
* A Báb el-Mandeb szoros az LNG forgalom szempontjából 2024-ig kiemelt fontosságú volt, de a folyamatos Húsi támadások miatt ez gyakorlatilag megszűnt.

6 év alatt megduplázódott Európa lakossági hűtési energiafogyasztása

2026-ban a projekciók szerint 140-150 foknap lesz az EU-ban

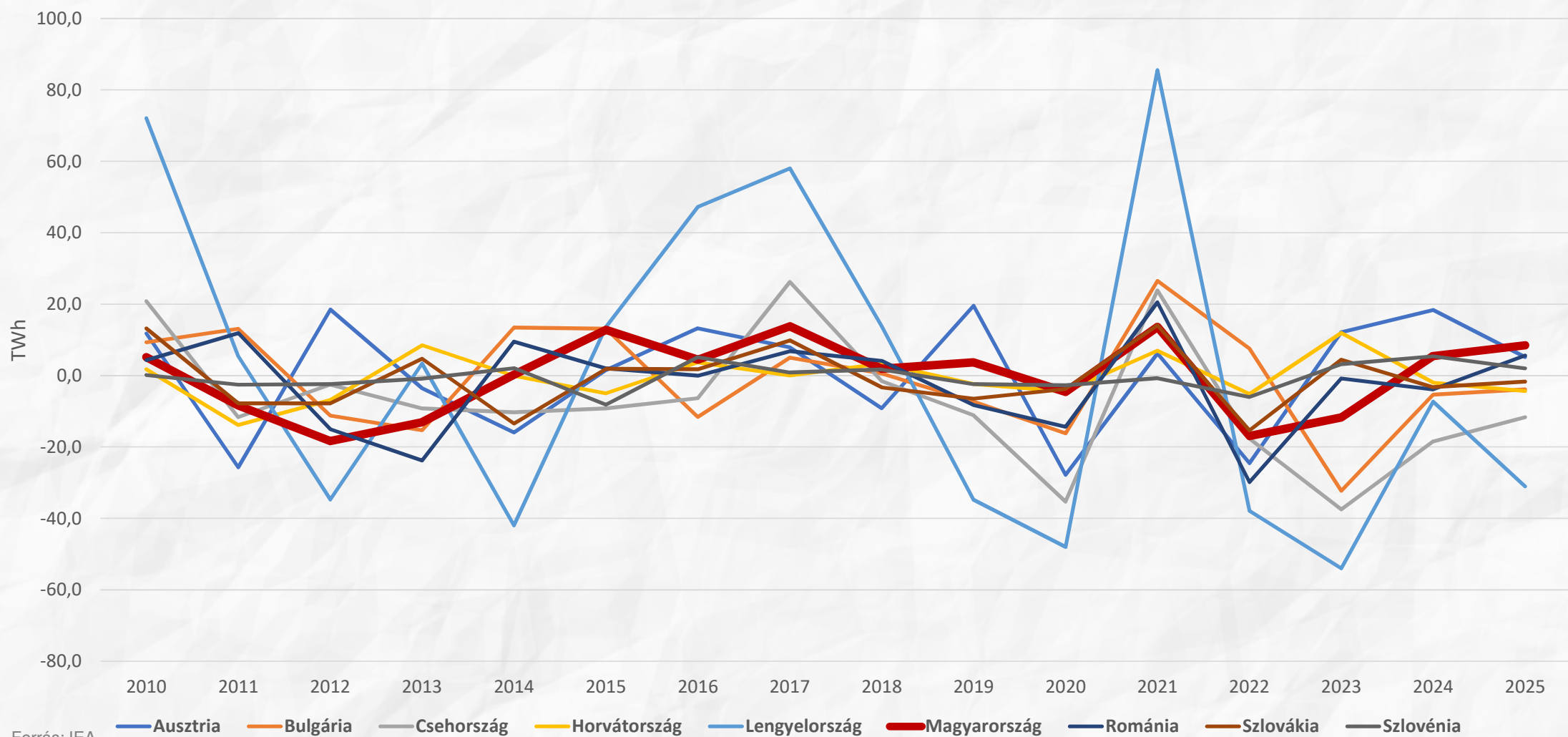
- A hűtési foknap (cooling degree days, CDD) egy olyan, a napi minimum-, maximum- és átlaghőmérsékletekből számított érték, mely megmutatja, hogy az adott napon mekkora energia szükséges a beltéri környezet meghatározott alaphőmérsékletre (24 °C) történő hűtéséhez.
- A hűtési szükséglet Dél-Európában és a Balkánon volt a legnagyobb, Észak-Európában viszont alacsony maradt.

Napok száma

Energiafelhasználás éves változása 2010 – 2025

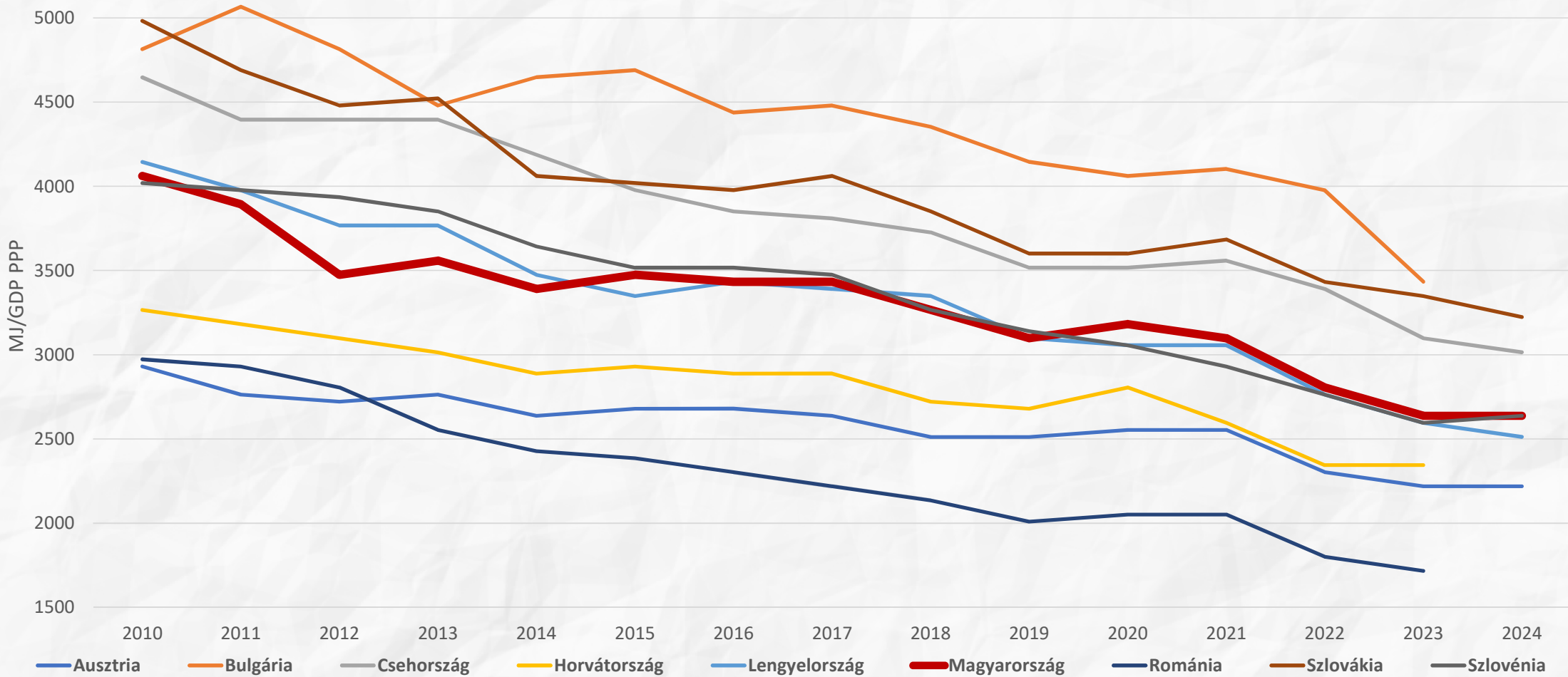
(előző évhez képest)

Forrás: IEA

Energiaintenzitás alakulása

Energiafelhasználás mértéke egységnyi GDP-re vetítve 2010 - 2025

Forrás: IEA

Digitalizáció és az ember

A nemzeti digitalizáció mértéke nem azonos azzal, hogy egy ország milyen csúcspontokat mondhat magának a robotikában, információtechnológiában vagy akár a biotechnológiában

A digitalizáció előrehaladása akkor mérhető jól, ha nem pusztán azt nézzük, hogy „mennyi digitális eszközt használunk”, hanem azt is, hogy mennyivel változott a működés, a hatékonyság, a szolgáltatások minősége és a humán értékteremtés.

Terület	Példamutatók
Digitális infrastruktúra	internet-hozzáférés, hálózati sebesség, felhőhasználat, eszközellátottság
Digitális használat	online ügyintézés aránya, digitális tranzakciók száma, aktív felhasználók
Folyamatok digitalizáltsága	papírmentes folyamatok aránya, automatizált folyamatok száma, manuális lépések csökkenése
Adathasználat	rendelkezésre álló adatok minősége, adatvezérelt döntések aránya, rendszerek közötti adatkapcsolatok
Technológiai fejlettség	felhő, AI, IoT, robotizáció, fejlett analitika alkalmazása
Humán tényező	digitális kompetenciák, képzési órák, digitális munkakörök aránya
Gazdasági hatás	termelékenység, költségcsökkenés, árbevétel digitális csatornákból, ROI
Ügyfél-/állampolgári élmény	ügyintézési idő, elégedettség, digitális szolgáltatások használati aránya
Biztonság	incidensek száma, biztonsági megfelelés, mentések, hozzáférésvédelem

A digitalizáció foka napjainkban egyszerűsített nemzeti, illetve országcsoporti rangsorban (NDI-index)

Helyezés	Ország / országcsoport	Gazdaság	Közigazgatás	Oktatás	Egészségügy	Civil	NDI átlag
1	USA	82	86	83	86	86	84,6
2	Fejlett gazdaságok	76	84	82	84	83	81,8
3	Németország	78	82	84	86	88	83,6
4	Eurózóna	72	79	79	82	81	78,6
5	Ausztria	70	78	82	83	82	79,0
6	Szlovénia	66	77	77	78	82	76,0
7	Olaszország	63	75	76	80	76	74,0
8	Lengyelország	64	75	74	76	75	72,8
9	Horvátország	60	76	73	75	78	72,4
10	Kína	72	79	72	75	69	73,4
11	Szlovákia	58	76	70	73	72	69,8
12	Magyarország	55	73	68	72	65	66,6
13	Románia	58	70	68	69	68	66,6
14	Szerbia	55	72	66	68	72	66,6
15	India	57	71	64	66	68	65,2
16	BRICS-átlag	59	70	65	68	66	65,6
17	Oroszország	55	72	68	65	62	64,4
18	Ukrajna	54	72	66	65	69	65,2
19	Világ	50	61	59	60	58	n.a.

Forrás: saját szerkesztés, amit tájékoztató, pilot / kutatási változatként lehet kezelni. A pontszámok 0–100-as skálára az AI segítségével normalizált, nemzetközi indikátorokból származó/azokból képzett értékek

A poszt-humán jövő és a digitalizáció hatásának súlyos összefüggései

- A világ gazdasági és pénzügyi rendszere olyan strukturális átalakulás küszöbén áll, amelynek jelentősége Amerika felfedezésének következményeihez és az ipari forradaloméhoz mérhető;
- Az emberiség mára olyan technológiai képességekkel rendelkezik, amelyek nemcsak a fizikai és gazdasági környezet átalakítását, hanem saját biológiai és társadalmi mivoltának újra-definiálását is szükségessé teszik;
- A tőkepiacokon az algoritmusok már ma is nagy volumenű tranzakciókat képesek lebonyolítani, miközben az ember egyre gyakrabban a döntési keretek, a kockázati limitek és célfüggvények meghatározására korlátozza szerepét. E folyamat egyik hosszabb távú következménye a „mesterséges személy” (artificial person) kategóriájának megjelenése;
- Az automatizáció és a digitális technológiák nagymértékben gyorsíthatják a termelékenység növekedését. Egy öregedő társadalomban ennek különösen nagy a jelentősége: a fenntartható növekedés meghatározó forrásává nem a munkaerő létszámának növelése, hanem az egy munkavállalóra jutó kibocsátás emelése válhat;
- Módosul a népességcsökkenés és a gazdasági növekedés kapcsolatáról alkotott kép. Ha a népesség csökkenése mellett nő az autonóm gépek állománya, akkor ez a GDP és az egy főre jutó GDP értelmezését is új megvilágításba helyezi, és számos kérdést vet fel, köztük a szegénység, az egyenlőtlen fejlődés, a gép mint új tőketulajdon értelmezését;
- A képzettség és az egészség mellett maga a biológiai adottság is beruházási döntés tárgyává válhat, amiből új egyenlőtlenségek következhetnek. Ha az új képességekhez való hozzáférés jelentős részben a vagyoni helyzettől függ, akkor a magasabb jövedelmű társadalmi csoportok nemcsak jobb oktatási és egészségügyi szolgáltatásokhoz férhetnek hozzá, hanem bizonyos biológiai képességek fejlesztésére is nagyobb lehetőségük nyílik. A társadalmi egyenlőtlenségek így részben biológiai különbségekké alakulhatnak, amelyek később ismételt jövedelmi különbségeket eredményezhetnek. Az ebbe az irányba vezető út „borzongató” disztópia. Madách vagy akár Huxley szép új világába illeszkedő perspektíva.
- Képes lesz-e az emberiség a humanizmus megújítására, ami nem technológiaellenes program, hanem annak felismerése, hogy a technológiai fejlődés értelme és korlátja továbbra is az emberi autonómia és méltóság védelme kell legyen. A kérdés tehát nem az, hogy megállítható-e a mesterséges intelligencia, a robotika vagy a biotechnológia fejlődése, hanem az, milyen intézményi és normatív keretek biztosíthatják az emberi autonómia és méltóság erősítését.

**Köszönöm megtisztelő figyelmüket, kérve, hogy hallgassák
meg a Beethoven V., Sors szimfóniájának emblematikus
taktusait**

